

AHLÂK-I ÂLİYE DEN “İFFET”

İffet ya Hû!

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَعْضُوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ

“Mümin erkeklere bakışlarını kısmalarını ve edep yerlerini açmaktan ve zinadan korumalarını söyle. Bu, onlar için en uygun olan davranıştır. Allah yaptıkları her şeyden hakkıyla haberdardır.” *Nur Suresi ;30.*

أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَدْعُو: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْهُدَى وَالتَّقَى وَالْعِفَافَ وَالْغِنَى

Efendimiz (s.a.v) şöyle dua ederdi; “Allah’ım! Senden hidayet, takva, iffet ve gönül zenginliğiyle beraber başkalarına muhtaç olmayacak kadar rızık istiyorum.” (Müslim, zıkr 72; Tirmizî, daavât 74)

Muhterem Müslümanlar! Hutbemiz, iffet anlayışımız hakkında olacaktır.

İffet; çirkin söz ve fiillerden uzak kalma, hayâ ve edep dairesinde bulunma, namuslu, şerefli olma, doğruluk, dürüstlük, haramdan uzak durmak, ahlâkî değerlere bağlılık üzere yaşama, kimseden karşılıksız bir şey kabul etmeme, kimseye evvel ve âhir diyet ödeme mecburiyetinde kalmama demektir.

Bir başka ifade ile “iffet”, iradenin gücünü kullanarak insanı alçaltan hayvani istekleri kontrol altına almak, zinadan uzak durmak, izzet ve haysiyetiyle yaşamak, çalıp çırpmadan, haramlardan sakınan ve namusunu koruma mevzuunda

fevkalâde hassas davranmak demektir. Hâsılı insanın **her hâlinde ve fiilinde haya ve edep dairesinde** bulunması demektir. Çalıp çırpmayan, haramlardan sakınan ve namusunu koruma mevzuunda fevkalâde hassas davranan kimselere “**afif**” denir.

Kur’ân-ı Kerim, iman edenlerin; iffetli, hayalî ve edep yerlerini koruyan insanlar olduklarını nazara vermiş (*Mü’minûn, 5-7*); iffetli yaşamının mükâfatı olarak Allah’ın mağfiretini ve ahiret sürprizlerini müjdelemiş (*Ahzâb, 35*); harama bakmaktan kaçınmalarını emir buyurmuştur. (*Nur, 30-31*). Ayrıca, Hazreti Yusuf ve Hazreti Meryem gibi **iffet abidelerini misal vererek**, inananlara hayâ ve ismet ufkunu göstermiştir.

Hazreti Yusuf aleyhisselam, vezirin hanımından gelen bir günah çağrısı karşısında “**Ya Rabbî! Bu kadınların beni dâvet ettikleri o işten, zindan daha iyidir.**” (*Yusuf, 12/33*) diyerek, iffetine toz kondurmaktansa senelerce hapiste yatmayı göze almış ve kıyamete kadar gelecek olan **bütün ehl-i imana**, bir hayâ timsali olmuştur.

Cenâb-ı Allah’ın, “İffet ve namusunu gerektiği gibi koruyan Meryem’i de an. Biz ona ruhumuzdan üfledik, hem onu, hem oğlunu cümle alem için bir ibret yaptık.” (*Enbiya, 21/91*) **diyerek yücelttiği**, Hazreti Meryem de **bütün insanlık için tam bir iffet örneğidir**.

Bediüzzaman Hazretleri’nin, “**Helâl dairesi geniştir, keyfe kâfi gelir. Harama girmeye hiç lüzum yoktur.**”

şeklinde dile getirdiği ölçüye göre **iffet**; meşru daire içinde yaşayıp gayr-i meşru sahaya nazar etmeme, el uzatmama, adım atmama demektir.

Salih amellerle desteklenmeyen ve **tefekürle** derinleşmeyen bir imanın, insanı günahlardan koruması çok zordur. İmanı, vicdanlarına mâl edemeyen ve tabiatlarının bir derinliği hâline getiremeyenler, **birer iffet abidesi** haline gelemeyenler.

Bütün peygamberler, **israftan uzak durmuş, kanaatten ayrılmamış, tevazu, mahviyet ve zühd içerisinde basit ve sade bir hayat yaşamışlardır.** Hazreti Davud ve Hazreti Süleyman (aleyhisselâm) gibi bazı peygamberlere saltanat da verilmiştir. Fakat onlar asla mütevazî hayatı terk etmemiş, sahip oldukları bütün imkân ve gücü, o gün için hak olan dini bayraklaştırma istikametinde kullanmışlardır. Evet, onlar, hiçbir zaman **iffet ve ismetlerine** toz kondurmamış, çevrelerine hep güven telkin etmiş, hayatları boyunca peygamberlik sıfatlarına sadık kalmışlardır. Bu açıdan **peygamber yolunda yürüyen insanlarında**, peygamberlerin ayrılmaz vasfı olan bu sıfatlara sahip olmaları elzemdir.

Kâmil Müslümanlığa ulaşma iffetli olmaya bağlıdır:

Başta Kur'ân-ı Kerîm ve hadisler olmak üzere İslâmî kaynaklarda, **kâmil Müslüman sayılmak için** sadece iman edip dinin bazı kurallarını yerine getirmek yeterli görülmemiştir. İnsanın **iffet, hayâ, edep, zühd, kanaat gibi** faziletlerle donanması, dini açıdan günah sayılan ve akliselim

sahibi insanlarca da kötü kabul edilen, davranışlardan **uzak durması gerektiği de** vurgulanmıştır.

Alimler, ayet ve hadisleri delil göstererek, **günahın her türlüünden kaçınmayı, dinde ve ahlâkta kemale ulaşmanın şartı olarak** görmüşlerdir.

وَذُرُوا ظَاهِرَ الْأَثْمِ وَبَاطِنَهُ “Günahın gizlisinden de açığından da uzak durun” meâlindeki âyet ile, (En‘âm 120)

Efendimizin (s.a.s); مَنْ يَضْمَنُ لِي مَا بَيْنَ حَيِّبِهِ وَمَا بَيْنَ رَجُلَيْهِ أَضْمَنَ لَهُ الْجَنَّةَ “Her kim, ağzına ve cinsel arzularına hâkim olacağına dair, bana söz verirse, ben de onun cennete girmesine kefil olurum” hadisi, iffet erdeminin kapsamını ve İslâm ahlâkındaki önemini ortaya koymaktadır. (Buhârî, “Hudûd”, 19)

Konuşmada İffet:

Bir mesele hakkında konuşan insanların, konuşacakları şeyleri, on defa düşündükten sonra konuşmaları gerekir. Çünkü muhataplar tarafından, ne türlü tepkilere sebebiyet vereceği hesaba katılmadan söylenen sözler, bazen sinelerde bir mızrak gibi yara açar ve çoğu zaman bu yaraların tedavisi çok zor olur. Hatta bazen düşünülmeden söylenilen sözler **ihtilaf ve iftiraklara da** sebebiyet verebilir. Zira kimi zaman **tek bir söz iki topluluğu karşı karşıya getirir**; kimi zaman **bir cümle bir milleti batırabilir.**

Günümüzde bu tür hatalar gerçekleşsin ve bununla koskocaman bir camiayı suçlama imkânı doğsun diye, fırsat

kollayan insanların varlığını da hesaba katacak olursak, daha çok dikkatli olunması gerektiği anlaşılacaktır.

Genel anlamda iffet konusunda gerekli hassasiyeti göstermeyen bir insan, umumun hukukuna tecavüz ediyor ve onlara zarar veriyor demektir. Dolayısıyla da, camianın bütün fertleri, **“Hakkımı helâl ettim.”** demedikten sonra böyle bir kişinin Cennet’e girmesi şüphelidir. Bu sebeple biz dualarımızda sürekli, **“Allah’ım, beni arkadaşlarımla, arkadaşlarımı da benimle mahcup etme!”** diye yalvarıp yakarmalıyız.

Hüsn-ü Zan ve dikkatli olma:

Bir Müslüman, diğer Müslümanlar hakkında söylenenlere, uydurulan haberlere hemen inanmamalı, ihtiyatlı davranmalı, dedikodulara ve gıybetlere girmemelidir. İnsanlarda da masumiyet esastır. O halde insan, **aslından emin olmadığı iddialarla** başkalarını hemen mahkûm etmemelidir.

Günümüzde, haberdar olma hakkı, haber alma hürriyeti gibi bahanelerle, insanların iffetlerine ve şahsiyetlerine saldırılıyor. Bize insanların iffetlerini, ismetlerini korumak düşer. Hukuk açısından bakıldığında da, bir suç delilleriyle ispatlanacağı ana kadar suçlanan masum sayılır. Cenab-ı Allah bizleri insanların hata, kusur ve günahlarını ortaya çıkartmak için görevlendirmedir. Efâl-i mükellefîn (bir Müslümanın yapması gereken fiiller) arasında da böyle bir sorumluluk yoktur. Umumun hakkını ilgilendiren bir suç varsa, bunu araştırma, ispatlama ve cezalandırma Devletin vazifesidir.

Allah Rasulü (sallallahu aleyhi ve sellem), bizzat gelip günahını itiraf edene dahi **“Dön, git, tevbe et. Allah’ın affetmeyeceği günah yoktur.”** Buyuruyor.

Kıymetli Müminler!

Sözün özü; “iffet”, dil, göz, kulak, el, ayak gibi uzuvları günahlardan koruyarak ve helâl dairedeki zevk ve lezzetlerle iktifa ederek haramlardan uzak kalmaktır. Gayrimeşru dairedeki her bir zevkin arkasında, **binlerce elem, binlerce keder ve binlerce iç burkuntusu vardır.**

O hâlde gelin, iffetimizle yaşayalım, geçici arzularımızı gömelim, gömmekle de yetinmeyelim, üzerine kayalar koyalım. Dünyayı her şey sananların aldandığı gibi biz de aldanmayalım.

Rabbim, dilimizi zikrinden, bedenimizi ibadetten **ayırmasın.** Dinimizi en doğru şekilde **anlamayı, anlatmayı ve yaşamayı** bizlere nasip etsin!